

شکست مکرر لانه‌گزینی: مروری بر علل احتمالی و روشهای تشخیصی و درمانی موجود

سعید زارعی^{۱،۲} (M.D.)، سیده سهیلا عارفی (M.D.)^{۱،۳}، امیر حسن زرنانی (D.M.T., Ph.D.)^{۳،۴،۵}، افسانه محمدزاده (M.D.)^۲، معرفت غفاری نوین (M.D., Ph.D.)^۳، محمود جدی تهرانی (Ph.D.)^۱

- ۱- مرکز تحقیقات آنتی‌بادی منوکلونال، پژوهشکده فن‌آوری‌های نوین علوم پزشکی جهاددانشگاهی-ابن‌سینا، تهران، ایران.
- ۲- بخش ایمونولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی شیراز، شیراز، ایران.
- ۳- مرکز تحقیقات بیوتکنولوژی تولیدمثل، پژوهشکده فن‌آوری‌های نوین علوم پزشکی جهاددانشگاهی-ابن‌سینا، تهران، ایران.
- ۴- گروه ایمونولوژی، دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.
- ۵- مرکز تحقیقات نانوتکنولوژی زیستی، پژوهشکده فن‌آوری‌های نوین علوم پزشکی جهاددانشگاهی-ابن‌سینا، تهران، ایران.

چکیده

با وجود تحقیقات بسیاری که در زمینه باروری و لقاح آزمایشگاهی صورت گرفته است؛ بیش از نیمی از جنین‌های منتقل شده در سیکل‌های لقاح آزمایشگاهی و میکرواینجکشن (IVF/ICSI) لانه‌گزینی پیدا نمی‌کنند. دلایل شکست مکرر در لانه‌گزینی شامل کاهش پذیرش اندومتر، نقص رشد جنین و یا عوامل چندگانه می‌باشد. از اختلالات رحمی، اندومتر نازک، تغییر در بروز مولکول‌های چسبان و عوامل ایمونولوژی باعث کاهش پذیرندگی اندومتر می‌شوند؛ در حالیکه اختلالات ژنتیکی در مرد و یا زن، شامل اختلالات کروموزومی اسپرم و تخمک، آنوپلویدی جنین و نیز سخت‌شدگی زونا پلوسیدا از علل جنینی عدم لانه‌گزینی می‌باشند؛ همچنین در وضعیت‌های بالینی مانند اندومتريوز، سندرم تخمدان پلی‌کیستیک و هیدروسالپنکس به دلیل اشکال توأم در کیفیت تخمک و اندومتر، کاهش لانه‌گزینی به دنبال انتقال جنین روی می‌دهد. در این مقاله پس از مرور علل احتمالی و روش‌های مختلف ارزیابی بیماران با سابقه عدم لانه‌گزینی پس از IVF/ICSI مکرر، در مورد درمان‌های پیشنهاد شده در این باب از جمله تحریک اندومتر، هیستروسکوپی، میومکتومی، ایمونومدولاتورها، تشخیص ژنتیکی پیش از لانه‌گزینی جنین (PGD)، کمک به خارج شدن جنین از پوسته زونا (Assisted hatching)، انتقال تخم به داخل لوله فالوپ (ZIFT)، کشت همزمان جنین با سایر سلولها (Co-cultures)، انتقال جنین در مرحله بلاستوسیست، سالپنژکتومی در موارد هیدروسالپنکس و غیره بحث شده است.

کلید واژگان: شکست مکرر لانه‌گزینی، انتقال جنین، IVF/ICSI.

مسئول مکاتبه: دکتر محمود جدی تهرانی، گروه ایمونولوژی تولید مثل، مرکز تحقیقات بیوتکنولوژی تولید مثل، پژوهشکده فن‌آوری‌های نوین علوم پزشکی جهاد دانشگاهی-ابن‌سینا، تهران، ایران.

پست الکترونیک: mahjed@avicenna.ac.ir